

การพัฒนาชุดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนนอกโรงเรียน

สรรค์ วรอินทร์

ปัญหาการวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาโดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งได้ใช้มากกว่า ๒๐ ปี ผลของการพัฒนาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางการผลิตสินค้าทั้งในด้านจำนวน ชนิด และกรรมวิธีในการผลิต การเปลี่ยนในกระบวนการกระจายสินค้าและบริการ และการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริโภค

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเรื่องราวการติดต่อสัมพันธ์ของคนในสังคม ซึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านบทบาทและหน้าที่ของบุคคล การเปลี่ยนแปลงทางด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม และการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่และแบบแผนในการดำเนินชีวิต

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลในสังคมไทยสรุปได้ว่า มีความจำเป็นในการฝึกฝนความรู้ความสามารถของบุคคลให้เหมาะสมกับระบบต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเกิดปัญหา มาก เนื่องจากการขาดความรู้ที่ถูกต้องในระบบเศรษฐกิจ

ปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่ชาวชนบทโดยเฉพาะหมู่บ้านที่ห่างไกลประสบมี ๓ ประการคือ ปัญหาการผลิตได้น้อยไม่คุ้มทุน ปัญหาการใช้จ่ายซึ่งเกินกำลัง และปัญหาหนี้สิน ปัญหาทางเศรษฐกิจเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อปัญหาสำคัญอื่น ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพอนามัย ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

สาเหตุที่สำคัญของปัญหาทางเศรษฐกิจเหล่านี้อาจแบ่งออกได้เป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. ปัญหาที่มีไขปัจจัยเชิงมนุษย์ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้เกิดปัญหาที่ไม่ได้เกิดจากมนุษย์ เช่น การขาดแคลนปัจจัยการผลิต การเปลี่ยนสภาพของปัจจัยการผลิต การบริหารของรัฐไม่ทั่วถึง และระบบตลาดที่ไม่สมบูรณ์

๒. ปัญหาที่เป็นปัจจัยเชิงมนุษย์ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาเนื่องมาจากมนุษย์ ได้แก่ ความรู้ ความสำนึกและเหตุผล ทศนคติ และนิสัยการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย การขาดความรู้ทางเศรษฐกิจที่จำเป็น การขาดความสำนึกในทางเศรษฐกิจ การขาดทศนคติ และค่านิยมที่ถูกต้องในทางเศรษฐกิจ

การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประชาชนในชนบทเหล่านี้ สามารถทำได้โดยการแก้ไขที่ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาดังกล่าว ทั้งที่เป็นปัจจัยเชิงมนุษย์และปัจจัยที่ไม่ใช่เชิงมนุษย์ สำหรับปัจจัยเชิงมนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ โดยการยกระดับความสามารถทางเศรษฐกิจให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอที่จะเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย และวิธีการของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมจนสามารถเข้าใจถึงปัญหาต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ รู้จักเลือกและตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะทำให้ผลผลิตสูงขึ้น มีรายได้ดีขึ้น มีความสามารถที่จะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอย่างประหยัด เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของตน มีลักษณะนิสัยที่ดีในการเก็บออม มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการสร้างหนี้สิน และสามารถจัดการกับหนี้สินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เยาวชนไทยซึ่งมีอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี มีจำนวนประมาณ ๑๑ - ๑๒ ล้านคน เป็นผู้ผ่านพ้นจากการศึกษาภาคบังคับและกำลังเข้าสู่กำลังแรงงาน จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พบว่า ร้อยละ ๑๒.๑๘ ของจำนวนเยาวชนทั้งหมดเท่านั้นที่อยู่ในโรงเรียน เหลืออีกประมาณ ร้อยละ ๘๗ อยู่นอกระบบโรงเรียน และในจำนวนนี้ร้อยละ ๘๙.๙๘ มีการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา และมีเพียงร้อยละ ๑๒.๘ เท่านั้นที่เคยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น จะเห็นได้ว่า เยาวชนนอกโรงเรียนเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่กำลังเข้าไปมีบทบาททางเศรษฐกิจในอนาคต แต่ชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่ขาดความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งเมื่อเติบโตใหญ่ย่อมจะเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจ อีกทั้งโอกาสที่จะได้รับการพัฒนามีน้อย ซึ่งดูได้จากสัดส่วนของผู้ที่อยู่ในระบบนอกโรงเรียนและผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น การพัฒนาระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนนอกโรงเรียน จึงเป็นการเตรียมชนกลุ่มใหญ่ให้มีความสามารถจัดการกับปัญหาทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะใช้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในภาวะปัจจุบัน

การพัฒนาความสามารถของเยาวชนให้สามารถทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียุทธวิธีที่ดี มีเครื่องมือที่เหมาะสม ซึ่งก็คือการฝึกอบรม เพราะว่าการฝึกอบรมเป็นการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เพื่อให้ทำงานเฉพาะอย่างได้ มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ มีจุดเน้นต่างไปจากกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยทั่วไป การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นที่จะค้นหาและพัฒนาชุดการฝึกอบรมที่จะสามารถยกระดับความรู้ ทศนคติที่ถูกต้องทางเศรษฐกิจจนสามารถที่จะมีความโน้มเอียงที่จะนำเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ โดยมีคำถามสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ คือ

๑. ระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนที่จำเป็นต้องฝึกอบรมประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง

๒. เนื้อหาสาระและสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมควรมีลักษณะเช่นใด

๓. ชุดการฝึกอบรมนั้น สามารถยกระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนได้จริงหรือไม่

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุดการฝึกอบรมที่จะสามารถยกระดับความรู้ ทักษะคติดี ที่ถูกต้องทางเศรษฐกิจ จนสามารถที่จะมีความโน้มเอียงที่จะนำเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการวิจัยและพัฒนา มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุดการฝึกอบรมที่สามารถยกระดับความรู้ ทักษะคติดีที่ถูกต้องทางเศรษฐกิจ จนสามารถที่จะมีความโน้มเอียงที่จะนำเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนในการวิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ประกอบด้วยชั้นต่าง ๆ ๙ ชั้น ดังนี้

ตอนที่ ๑ การพัฒนาชุดการฝึกอบรมเบื้องต้น

ขั้นตอนนี้ต้องการที่จะรวบรวม เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนา ระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงชุดการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับกลุ่มประชากรโดยทั่วไป มีรายละเอียดของขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ การระบุความต้องการเบื้องต้นในการฝึกอบรม

เป็นการประมวลสภาพและสาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจ ๓ ด้าน คือ ปัญหาผลผลิตได้น้อย การใช้เงินกำลัง และปัญหาหนี้สิน ตลอดจนวิธีการ แนวทางในการแก้ปัญหาและความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยวิธีการอบรม

ขั้นที่ ๒ การยกร่างชุดการฝึกอบรม

เป็นการพัฒนาความต้องการในการฝึกอบรมเบื้องต้นที่วิเคราะห์ได้มาแล้ว เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปฝึกอบรมเยาวชน ให้มีความรู้ ความสามารถตามที่ต้องการ โดยการกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายการฝึกอบรม เนื้อหาการฝึกอบรม ความรู้พื้นฐาน กิจกรรมการฝึกอบรม การจัดสรรเวลา การออกแบบประเมินผลการฝึกอบรม การสอนซ่อมเสริม การสร้างสื่อการเรียนการสอน การเขียนชุดการฝึกอบรม

ตอนที่ ๒ การพัฒนาชุดการฝึกอบรมที่จะใช้กับกลุ่มประชากร

เป็นการพัฒนาชุดการฝึกอบรมในตอนต้นที่ ๑ ให้เหมาะสมกับเยาวชนนอกโรงเรียนที่เข้ามาศึกษาวิชาชีพที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย ชั้นที่ ๓ - ๙ รวม ๗ ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๓ การระบุความต้องการในการฝึกอบรมของกลุ่มประชากร

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายในการฝึกอบรมซึ่งได้แก่เยาวชนนอกโรงเรียนที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิชาเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาขึ้นไป แต่ไม่เกินระดับมัธยมศึกษาและมีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๙ ปี การเลือกตัวอย่างของประชากรใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ

การสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งวัดครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยของชุดการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด ๔ ตัวเลือก จำนวน ๔๒ ข้อ ใช้เวลาทำ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที โดยถือเกณฑ์ว่าผู้ที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีระดับความสามารถสูงคือไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ในแต่ละกลุ่มวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ถ้าความสามารถเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถือว่า เป็นความสามารถที่จำเป็นต้องฝึกอบรม

ขั้นที่ ๔ การปรับปรุงชุดการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกลุ่มประชากร

เป็นการปรับปรุงชุดการฝึกอบรมให้มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับความสามารถที่กำหนดฝึกอบรมที่กำหนดได้จากการดำเนินการในขั้นที่ ๓

ขั้นที่ ๕ การทดลองใช้ชุดการฝึกอบรม

เป็นการตรวจสอบผลของการปรับปรุงชุดการฝึกอบรมในขั้นที่ ๔ ว่า สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๖ คน เป็นชาย ๓ คน และหญิง ๓ คน

ขั้นที่ ๖ ปรับปรุงชุดการฝึกอบรมครั้งที่ ๒

นำผลจากการตรวจสอบการทดลองใช้ในขั้นที่ ๕ มาปรับปรุงชุดการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้เกณฑ์ว่าหน่วยการเรียนรู้ใดมีผู้เรียนได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ จำนวนมากจะต้องปรับปรุงเนื้อหาและกิจกรรมใหม่

ขั้นที่ ๗ การทดลองฝึกอบรม

ขั้นนี้เป็นการนำเอาชุดการฝึกอบรมที่ได้ปรับปรุงแล้วมาทำการทดลองกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบว่าชุดการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถพัฒนาให้

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความสามารถจริงหรือไม่ และการฝึกอบรมนั้นมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง โดยมีสมมุติฐานดังนี้

๑. ระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนในกลุ่มทดลองจะสูงกว่าระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนในกลุ่มควบคุม

๒. ระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนหลังการฝึกอบรมจะสูงกว่าระดับความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชนก่อนการฝึกอบรม

โดยวัดระดับความสามารถทางเศรษฐกิจ จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเศรษฐกิจของเยาวชน จำนวน ๔๒ ข้อ และแบบประเมินพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชนจำนวน ๔๗ ข้อ และมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

๑. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่ม และจัดแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ ๓๐ คน แยกเป็นเพศชาย ๑๕ คน และหญิง ๑๕ คน

๒. ทำการทดสอบก่อนทำการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเศรษฐกิจ และแบบประเมินพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชน

๓. ทำการฝึกอบรม โดยใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๗ วัน

๔. ทำการทดสอบหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเศรษฐกิจ และแบบประเมินพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชน

ขั้นที่ ๘ การประเมินผลหลังการฝึกอบรม

เพื่อตรวจสอบว่าชุดการฝึกอบรมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจได้มากน้อยเพียงใดภายหลังการฝึกอบรมสิ้นสุดลง ทำการทดสอบทางสถิติดังต่อไปนี้

๑. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

๒. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินพฤติกรรมเมื่อจบสิ้นการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มทดลองเมื่อจบสิ้นการฝึกอบรมแล้ว ๒ สัปดาห์

ขั้นที่ ๙ ปรับปรุงชุดการฝึกอบรมครั้งที่ ๓

ใช้ข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ ๗ และ ๘ มาปรับปรุงวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน การประเมินผล และวิธีบริหารชุดการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. งานที่จำเป็นที่จะต้องทำเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ๓ ประการ คือ ปัญหาการผลิตได้น้อย ปัญหาการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และปัญหาการเป็นหนี้สิน คือ

๑.๑ งานการเพิ่มผลผลิตและรายได้ ประกอบด้วยงานย่อย ๆ ดังต่อไปนี้คือ

- ๑.๑.๑ การหาตลาดผลผลิต
- ๑.๑.๒ การหาปัจจัยการผลิต
- ๑.๑.๓ การขยายกระบวนการผลิต
- ๑.๑.๔ การควบคุมคุณภาพสินค้า

๑.๒ งานการประหยัดและออม ประกอบด้วยงานย่อย ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- ๑.๒.๑ การใช้จ่ายอย่างไม่ว่างเฟือย
- ๑.๒.๒ การทำงานเองเพื่อประหยัดรายจ่าย
- ๑.๒.๓ การจัดการกับทรัพย์สินที่หามาได้
- ๑.๒.๔ การจัดการกับทรัพย์สินที่สะสมไว้

๑.๓ งานการไม่เป็นหนี้สิน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย ๆ ดังนี้ คือ

- ๑.๓.๑ การมีสิ่งของที่ถูกต้องในเรื่องหนี้สิน
- ๑.๓.๒ การหาเงินโดยไม่ต้องกู้ยืม
- ๑.๓.๓ การเตรียมแผนทางการเงินที่ถูกต้อง

๒. เพื่อให้เยาวชนสามารถที่จะทำงานดังกล่าวได้ จะต้องฝึกให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- ๒.๑ มีความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจของบุคคล
- ๒.๒ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎของอุปสงค์และอุปทาน
- ๒.๓ มีความรู้ในเรื่องตลาด และธรรมชาติของตลาด
- ๒.๔ มีความรู้ในเรื่องวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องตลาด
- ๒.๕ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัจจัยการผลิต และโครงสร้างในการผลิต
- ๒.๖ มีความสามารถในการวางแผน และสร้างโครงการผลิตอย่างง่ายได้
- ๒.๗ มีความรู้ในการคำนวณค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์
- ๒.๘ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการลงทุน และตัดสินใจลงทุน
- ๒.๙ มีความสามารถในการใช้บริการธนาคาร
- ๒.๑๐ มีความรู้ความสามารถในการติดตาม ความเปลี่ยนแปลงของตลาดและสามารถคาดการณ์ได้
- ๒.๑๑ มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ผลประโยชน์หน่วยสุดท้ายได้
- ๒.๑๒ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์
- ๒.๑๓ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ การเพิ่มผลผลิต

- ๒.๑๔ มีความรู้ในเรื่องการกำหนดลักษณะและคุณภาพสินค้า
- ๒.๑๕ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการควบคุมการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ
- ๒.๑๖ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี และการประยุกต์เทคโนโลยีมาใช้
- ๒.๑๗ มีความรู้ความสามารถที่จะตรวจสอบได้ว่าสินค้ามีคุณภาพหรือไม่
- ๒.๑๘ มีความรู้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของตนเอง
- ๒.๑๙ มีความรู้ในเรื่องการตัดสินใจเลือกใช้สินค้า และบริการอย่างถูกต้อง
- ๒.๒๐ มีความรู้เบื้องต้นในการทำบัญชี รับ-จ่าย ของตนเอง
- ๒.๒๑ มีความรู้เบื้องต้น ในการวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัด
- ๒.๒๒ มีความสามารถในการทำงานงบประมาณการใช้จ่ายอย่างหยาบ ๆ ได้
- ๒.๒๓ มีทักษะในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
- ๒.๒๔ มีค่านิยมในการเลือกซื้อสินค้าได้อย่างถูกต้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง
- ๒.๒๕ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำรงชีวิตที่ดีของครอบครัว
- ๒.๒๖ มีความรู้ความเข้าใจในภาระงานของครอบครัว และสามารถตัดสินใจได้ว่าควรลงมือทำด้วยตนเอง
- ๒.๒๗ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเงิน และธรรมชาติของเงิน
- ๒.๒๘ มีความสามารถในการวิเคราะห์ว่าตนเองมีรายได้มาจากที่ใดบ้าง คิดเป็นจำนวนเงินเท่าใด
- ๒.๒๙ มีความสามารถในการวิเคราะห์ว่าตนเองมีรายจ่ายเรื่องใดบ้าง คิดเป็นจำนวนเงินเท่าใด
- ๒.๓๐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการธนาคาร และสถาบันทางการเงิน ตลอดจนใช้บริการของสถาบันทางการเงินได้
- ๒.๓๑ มีความรู้ความสามารถและเข้าใจในหลักการจัดการกับทรัพย์สินของตนเอง
- ๒.๓๒ มีความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการลงทุน
- ๒.๓๓ มีความสามารถในการทำบัญชี-รับจ่ายของตนเอง
- ๒.๓๔ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์สูงสุด
- ๒.๓๕ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการจัดการกับการลงทุน
- ๒.๓๖ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการธนาคาร
- ๒.๓๗ มีเหตุผลในทางเศรษฐกิจในการซื้อ และลงทุน
- ๒.๓๘ มีทัศนคติที่ถูกต้องในการลงทุน
- ๒.๓๙ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนี้สิน เงินต้น ดอกเบี้ย และอัตราดอกเบี้ย
- ๒.๔๐ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสร้างหนี้สิน
- ๒.๔๑ มีเหตุผลในการตัดสินใจในการสร้างหนี้สิน
- ๒.๔๒ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดการกับหนี้สิน
- ๒.๔๓ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการประหยัดและออม
- ๒.๔๔ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตลาดแรงงานที่ตนเองสนใจ ตลอดจนตลาดสินค้า และบริการที่ตนผลิตขึ้น

- ๒.๔๕ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเงิน งาน และความสัมพันธ์ ระหว่างเงินกับงาน
- ๒.๔๖ มีความรู้ในเรื่องขั้นตอน และวิธีการทำงาน
- ๒.๔๗ มีความรู้และความสามารถที่จะระบุได้ว่าครอบครัวและตนเองจะต้องใช้จ่ายสิ่งใดบ้างในช่วงระยะเวลา ๖ เดือน ข้างหน้า
- ๒.๔๘ มีความสามารถในการทำแผนทางการเงินได้
- ๒.๔๙ มีความสามารถจะคิดหาวิธีในการหาเงินให้ได้ตามแผนทางการเงินที่ได้เตรียมไว้ได้
- ๒.๕๐ มีทักษะในการคิดหาเหตุผลทางการเงิน และหาเงิน

๓. ชุดการฝึกอบรมที่สามารถเสริมสร้างความสามารถของเยาวชนในข้อ ๒ ได้ ประกอบด้วยชุดการฝึกอบรม ๓ ชุด ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ คือ

๓.๑ ชุดการฝึกอบรมที่ ๑ การเพิ่มผลผลิตและรายได้ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้น ๖ หน่วย คือ

- ๓.๑.๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การหาตลาดผลผลิต
- ๓.๑.๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ปัจจัยการผลิต
- ๓.๑.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การคำนวณค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ของปัจจัยการผลิต
- ๓.๑.๔ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การลงทุน และการตัดสินใจในการผลิต
- ๓.๑.๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การขยายกระบวนการผลิต
- ๓.๑.๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาคุณภาพสินค้า

๓.๒ ชุดการฝึกอบรมที่ ๒ การประหยัดและออม ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้น ๙ หน่วย คือ

- ๓.๒.๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การใช้จ่ายอย่างไม่ฟุ่มเฟือย
- ๓.๒.๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การวางแผนการใช้จ่าย
- ๓.๒.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ
- ๓.๒.๔ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การทำงานเองเพื่อประหยัดรายจ่าย
- ๓.๒.๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ หลักการจัดการกับทรัพย์สินที่หามาได้
- ๓.๒.๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การออมทรัพย์และธนาคาร
- ๓.๒.๗ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ทรัพย์สินที่หามาได้กับการลงทุน
- ๓.๒.๘ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การบริโภคอย่างประหยัด
- ๓.๒.๙ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ การจัดการกับทรัพย์สินที่สะสมไว้

๓.๓ ชุดการฝึกอบรมที่ ๓ การไม่เป็นหนี้สิน ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้น ๓ หน่วย คือ

- ๓.๓.๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การมีสิ่งกีดขวางที่ถูกต้องในเรื่องหนี้สิน
- ๓.๓.๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การหาเงินโดยไม่ต้องกู้ยืม
- ๓.๓.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การเตรียมแผนทางการเงินให้ถูกต้อง

๓.๔ ชุดการฝึกอบรมที่ ๔ การแก้ปัญหาหนี้สิน ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ๑ หน่วย
ชุดการฝึกอบรมนี้ ใช้เวลาการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๔๓ ชั่วโมง หรือประมาณ ๗ วัน

๔. ผลการทดลองฝึกอบรมกับเยาวชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาวิชาชีพที่ศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน ๖๐ คน แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ คน เป็นชาย ๑๕ คน
และหญิง ๑๕ คน ในกลุ่มทดลองนั้นจะได้รับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดการฝึกอบรมที่ได้สร้างขึ้น
ใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๗ วัน ผลการทดลอง พบว่า

๔.๑ นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทักษะทางเศรษฐกิจและ
พฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักศึกษาในกลุ่มควบคุม

๔.๒ นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทักษะทางเศรษฐกิจและ
พฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักศึกษาในกลุ่มควบคุม

๔.๓ นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทักษะทางเศรษฐกิจและ
ด้านพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ หลังการฝึกอบรม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง ๒ ด้าน ก่อนการฝึกอบรม
ส่วนกลุ่มควบคุมคะแนนทั้ง ๒ ด้าน ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

๔.๔ คะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ หลังการฝึกอบรม ๒ สัปดาห์กับคะแนน
เฉลี่ย หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมของกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับกลุ่มควบคุม

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สรุปได้ว่า ชุดการฝึกอบรมที่ได้สร้างขึ้นนี้ สามารถที่จะยกระดับ
ความรู้ความสามารถทางเศรษฐกิจของเยาวชน ได้จริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
ซึ่งจะเห็นได้จากการที่พฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงไป ความเปลี่ยนแปลงนี้
ค่อนข้างจะถาวร แม้ระยะเวลาผ่านไป ๒ สัปดาห์ ความคงทนของพฤติกรรมยังมีอยู่